

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal havá
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
— előfizetési díjak köldendők: —
LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24. 14

Felolvaszerkesztő és kiadó:
SCHULCZ IGNÁC.

Szerkesztő:
KOPERNICZKY CORNÉL.

Előfizetési ár:

Egész évre	K. 5.-
Fel évre	2.50
Hogyod évre	1.25

Egyes példány 10 filléért kapható:
SCHULCZ IGNÁC LAPTULAJDONOSNAL.

Amiről nem szeretnek beszélni!

Hangzatos híreket olvasunk az újságokban a még mindig folyó balkáni háború borzalmasságairól s ezek a hírek legtöbbször arról beszél, hogy a sebesültek az egész vonalon hitvány és hiányos gyógykezelésben részesülnek. Ennek kapcsán pedig minduntalan eszünkbe ötlök a körülmény, hogy hiszen a mi fiaink is ott állnak a határon, kezükben a gyilkos fegyver, hogy ezzel halált osszanak, de viszont elkészülve arra is, hogy az ellenség gyilkos golyói megfosszák őket fiatal életüktől.

Nem a háború borzalmisságait akarjuk ez alkalommal lefesteni, nem akarunk rémképeket tártani az olvasó elé abban a tekintetben sem, hogy ezek a borzalmisságok esetleg hazánkat is érinthetik, de végre is az ügyeket és dolgokat figyelemmel kísérendő emberbarátok lelkiismeretének meg kell szólalni időben, hogy felhívja a közfigyelmet arra, hogy bizony a mi községeinkben, sőt városaink egy-némelyikében sem igen tudnának hamarosan százakra menő esetleges sebesülteket megfelelő gondozás alá venni.

Borzalom még csak elképzelni is, hogy pl. itt a mi vidékünkön lenne egy nagyobb útközet és akár a mi embereink sebesültjeit tömegesen hoznák falaink közé, vajjon volna-e csak helyiség is arra, ahol

a sebesülteket elhelyeznénk, vajjon volna-e elég kötszer ahhoz, hogy részükre az első segítséget helyesen nyújtani képesek volnánk?

Bocsánat az erős beállításért, de amint a most folyó balkáni harcok előreláthatatlan helyzeteket teremtettek, meg kellett tehát tanulnunk azokból azt, hogy még ilyen előreláthatatlan és megdöbbentő helyzetekkel is bizonyos mértékig megküzdeni tudjunk.

De hát nem is a háborús borzalmakhoz való készülődés kérés-e ezen téma feszegetésére, mert hiszen annál sokkal kisebb jelentőségű, de esetleges tömegesebb megbetegedés, akár járvány, akár baleset következtében bármely községet legkisebbtől a legnagyobbig is sújthat és még az ilyen kisebb tömegű szerencsétlenség esetére is bizvást állíthatjuk, hogy a magyar vidékek nincsenek berendezkedve a betegek elhelyezésére és ápolására.

Pedig az országos betegápolási pótadó ugyancsak jelentékeny! Még jelentékenyebb lesz a jövőben, amidőn tudvalólag a törvényhozási intézkedések következtében az eddiginek is kétszeresére emeltetett. Mégis ezzel szemben meg kell állapítani azt a tényt, hogy a magyarországi egészségügyi és betegápolásügy teljesen rendezetlen és szervezetlen, úgy hogy ebben a tekintetben az összehasonlítást még csak meg sem szá-

bad kísérelni fegyverszövetségünkkel, Németországéval.

Bár a német falusi betegápolás belső szervezete ott sincs formálisan kialakítva, de legalább a német „Vöröskereszt Egyesület” még a béke időben is teljesíti a falukban is a betegápolási szolgálatot s szükség esetén azonnal kölcsönöz a községeknek úgynevezett hadi-barakkokat is a legminimálisabb költségekért, melyeket a vasutak is igen olcsón, azonnal a helyszínére szállítanak. Ha még megemlítjük azt, hogy a német „Vöröskereszt Egyesület” mintegy 1200 községben rendszeres egészségügyi szolgálatot is teljesít, szerencsétlenség nélkül, vagy járvány esetén úgynevezett egészségügyi kirendeltségeit azonnal a községek rendelkezésére bocsátja, akkor talán elszomorodunk egy kissé, ha meggondoljuk, hogy a mi magyarországi Vöröskereszt Egyesületünkön kívül csak annyiban hallunk hébe-korban valamit, hogy a bizottságok hölgyei valami táncmulatság-félét rendeznek, vagy amikor a lapok kitüntetési rovataiban olvassuk, hogy ezt, — vagy amazt az előkelő urat ellentengernagy rangban fő-, vagy alvédővé nevezték ki.

Népek fejlődés történetében kétségtelenül a legfőbb szerepre hivatott a betegápolásügy, csodáljuk, hogy szociológusaink e tételre még nem terjesztették ki figyelmü-

Dús raktárát fűszer és csemege árukban ajánlja
Kertész Lajos Léván.

ket, különösen nem abban az irányban, hogy tisztultabb gondolkodási módoknak megfelelően, különösen a falusi betegápolás-ügy szervezését *gyakorlatilag is közreműkölték és előbbre vitték* volna.

A magyar nép zömét a földműveléssel foglalkozók adják ki és csodálatos, hogy főként ez a néposztály van közegészségügyileg legjobban elhanyagolva, holott az országos betegápolási adó terheit ez a néposztály ugyancsak jelentékeny mértékben viseli. Községi- és körorvosok helyzete rendezetlen, holott néhány év múlva ugyancsak nagy tömegben kerül ki a fiatal orvos-nemzedék az egyetemről, ahol a tudvalévőleg az idén már a medikusok száma felülhaladta a jogi pályákra készülnök létszámát, itt van tehát az időpont, amikor orvos hiányról már beszélni nem lehet, csupán arról, hogy igenis az az orvos végre is első sorban saját megélhetését keresi és ezért telepszik le a kultúrközpontokat képező városokban és nem fog magától önmagát feláldozva olyan helyekre vonulni, ahol a betegápolás-ügy rendezetlenségénél fogva, tudását, jó akaratát nem érvényesítheti. Földművelő népünk szinte védetelen egyes vidékeken az esetleg fellépő járványok ellen, a tüdővész elleni védekezés körül kifejtett akció is ma még nagyon kicsinyes, mert nincs kiterjesztve éppen a mező-

gazdasági rétegekre, szükséges tehát, hogyha már az állam nem tud vagy nem akar a fenti irányban eredményes munkát végezni, a társadalom figyelme hivatásuk felé ezekre a jelenségekre akkor, amikor meg annak ideje van, amikor még tervszerű munkálkodás megindításával lehetségesnek látszik mindazokat a hiányokat pótolni, melyeket a multban mulasztottunk.

A szláv propaganda ellen.

Tomsányi János vármegyénk kiváló tanfelügyelője nemrég bejelentette a közigazgatási bizottság ülésén, hogy a pánszlávizmus már Bars megyében is felütötte fejét. A magyar nemzeti gondolat tehát veszélyben forog már Bars megyében is, a nagy szláv áradat hullámai immár nyaldossák vármegyénknek a pánszláv propagandától eddig immunis földjét.

A barsi szláv propagandával a legkényesebb formában kell foglalkoznunk, mert Bars megye eddig erős szigetként állt Nyitra-, Turóc- és Hontvármegyék között, mint amelyekben tudvalevőleg állandóan felszínre van a tót nemzetiségi kérdés és pánszláv agitáció. Amilyen nagy hazafias örömmel veszünk tudomást egyes barsi tót nyelvű községek megmagyarosodásáról, olyan nagy erővel kell utját állnunk a pánszláv eszmék Bars megyében való terjeszkedésének is.

A magyar eszme a kivándorlás révén is veszedelemben forog itt. A kivándorolt

tótság Amerikában legnagyobb részt a pánszlávizmus karjaiba kerül és az utópisztikus szláv eszmékkel inficiálja egészséges magyaros gondolkodását s lelkes hívévé szegődik a tót ábrándoknak. Elképzelhető tehát, hogyha visszakérülnek ezek az emberek Magyarországra, falujokban micsoda rombolást vihetnek végbe a magyarság eszméiben. Mostanában, amikor Amerika és vármegyénk között a nép közlekedése mindinkább jelentékenyebbé kezd válni, nem lebecsülendő dolog ez, sőt komoly megfontolásra méltó, számolni kell még ezzel is.

Most amikor mind jobban nyilvánvalóvá válik a tótságunk ama törekvése melyszertint bele akar oltadni a cseh népbe, érthető, hogy keresztül akarja törni azt a gátat, melyet Bars megye alkot hazafias magyar gondolkodású tótságával a fentebb említett három nemzetiségi vármegyé között, hogy ezt a magyar állameszméhez hű népet is meghódítsa magyarellenes eszméinek, a tót-cseh törekvéseknek. Ezért van az, hogy számos bars megyei tót ember Csehországban nevelteti fiát. Kétségkívül ezek a cseh törekvések pionérai vármegyénkben.

A nép vezetésére hivatott intelligenciára vár itt a feladat, hogy a magyar nemzetellenes eszmék elől betegye vármegyénkben az ajtót. A megyebeli társadalomnak ellenakcióit kell indítani! A veszélyeztetett — vagy annak látszó — községekben a magyarság eszméinek szolgálatára egyesületeket kell szervezni, lehetnek azok gazdakörök is, amelyekbe szívesen tömörülne a nép, mert gyakorlati hasznát is látná. Reméljük, hogy ebből a munkából majd a

A háború

Irta F. I.

— A Lévai Hírlap Tárcaja. —

A világ kezdetétől az emberiség örökös harcban áll maga magával anélkül, hogy valaha gondolkodott volna ennek okáról, és feltette volna magának a kérdést, hogy miért is van ez? Eret vág magán tisztán ama gyönyörűt, hogy szép, piros véret, mely még mindig fiatal és mindig megmegyülő, aláfolyni lássa.

Hány emberi életet emészt fel századonként a háború? Vegyük alapul a XIX. századot.

A hivatalos jelentésekből könnyű kiszámítani, hogy mennyi a megölt vagy meghalt katonák száma a mai modern háborúkban és hiteles történeti értekezések elegendő anyagot nyújtanak a rendes számításunk alapjául. Így pl. ma már tudjuk, hogy az 1870—71-iki francia-porosz háborúnak két részről 250,000 áldozata volt; hogy 1854 55-iki keleti krímiái hadjárat 785,000 áldozatot kívánt; hogy az 1859-iki rövid olaszországi háború 63,000-be került, részint a csatatéren, részint a kórházakban elhaltakban; hogy az 1866-iki cseperté Poroszország és Ausztria között 46,000 lakkal kevesítette a két országot; hogy az Egyesült Államok északi és déli részének versengése 1863—1864-ben nem keve-

sebb, mint 950,000 ember halálát okozta; tudjuk azt is, hogy Franciaország első császársága I. Napoleon háborúi 5 millió európai ember véret folytatta ki, — és hogy csak egymaga Franciaország 1815. óta husz háborút viselt. Összeadva az áldozatok számát egy század óta, Európa különböző államai részéről 19 millió 840 ezer 900 a veszteség. Európában és az Egy. Államokban. Ez a civilizáció képe.

És így volt ez a történelmi korszak kezdete óta minden században és mindezek sorát az európai háború nyitotta meg. Néhány nevezetesebb csatában, ember ember ellen küzdve, karddal, lándzsával, szuronyal, késsel néha 200,000 ember is maradt a csatásokon, pl. mikor Márius és teutonokat legyőzte, vagy pedig mikor Attila hódító hadait vezette. A keresztes háborút is különösen kikell emelnünk, bár igazán ebben folyt az emberiség vére a legszentebb eszméért. Minden további részletezés nélkül kimondhatjuk, hogy Európában minden században 18—20 millió ember hal meg a háború böles intézményének áldásából. Minő emberrakás ez!

Kelet végső nemzetei (a kínai és szomszéd birodalmak) hasonló arányban fogyasztják az emberiség véret. Emlékezzünk Dsingis Kánra és Tamerlanra, kik oly di-cső ősök valának, hogy hódító utjukat levágtott emberfökből rakott piramisokkal je-

lölték. És ez így van, legjobb tudomásunk szerint a barbár népeknél is, úgy hogy századonként 4—5 millió ember a vad csatározás áldozata.

Végeredményül, mint minimum fősszeget 40 milliót állapíthatunk meg, mennyit az egész föld, a háború miatt századonként elveszít és ezt mind életének legszebb korában, munkabíró teljességében, csak azért, mert az emberek nem tudnak egyet-érteni a politikában, a vallásban vagy nemzetközi helyzeteikben.

Az egyetemes statisztika egyidejűleg azt is bizonyítja, hogy a trójai háború óta, tehát 3 ezer esztendő óta egyetlenegy év sem mult el háború nélkül. Hogy is mondtam? Trójai háború óta? Hát vajjon a szavahihető keresztény hagyomány szerint nem harcoltak-e már egymással az égben az angyalok is? Hát nem a lázadó angyalok bukásán alapul-e az ördög létezésének hite, Éva megkísértése, Ádám gyengesége, Káin és Ábel, a Megváltó szenvedése stb.

Dávid óta, kinek állandó hadserege volt már, tehát körülbelül 30 század óta, századonként 40 milliót véve fel, a fősszeget, vagyis a háborúk által okozott áldozatok számát 1200 millióban állapíthatjuk meg, oly szám, melynek elgondolására megdöbben az ember szíve.

felvidéki miniszteri kirendeltség is — mely amint már jelentette a *Lévai Hírlap* még ebben az évben kiterjeszti népsegítési működését vármegyénk területére is — lehetőségéhez mérten fogja kivenni a maga részét.

Ezekre az egyesületekre a veszélyeztetett pontokon feltétlenül szükség van, ezek lennének azilumai a magyar gondolatnak, melyek az iskolák után állandóan magyar szellemet sugároznának a népre, melynek hazafisága ellen merénylet van folyamatban. Ezt letörni pedig magyar nemzeti érdek!

Hungarus.

Az első év.

A lévai tüdőbeteg gondozó intézet rövid fennállása óta részolgalt a közönség szeretetteljes érdeklődésére, amiről az alábbi jelentése is tanuskodik, mely az 1911. dec. 1. — 1912. dec. 31-ig terjedő időről szól s a Szanatorium Egyesület minap megtartott közgyűlése elé terjesztette dr. Frommer Ignác, a gondozó intézet vezető orvosa.

Intézetünk működésének első esztendejét lezárva s a kezdeti kialakulás nehézségein átvészes immár szeretetteljes reménységgel néz jövője fejlődése elé. A jótékony társadalom s a nyomorban sinlődő tüdővészések egyaránt megértették intencióinkat s míg értelmiségünk és hatóságaink a legnagyobb jóindulattal és érdeklődéssel támogatták ügyünket, addig a szegénysorsú tüdőbetegek is mind nagyobb számmal keresték fel intézetünket. Vajha jótékony társadalmunk, — a melynek e téren velünk együtt még nagy fel-

adata van — a jövőben fokozott mérvben állana segítő társként mellénk és segélyre szoruló tüdőbetegeink az eddighez hasonló ragaszkodással keressék fel az intézetet, amely mindenkor szeretetteljes gondozásban részesítette őket!

A segélyt kereső betegek körében — míg intézetünk csecsemőkorát élte — elég gyakran találkoztunk azon jelenséggel, hogy szív-, gyomor-, rheumás stb. panaszokkal is keresték fel intézetünket. Felvilágosításaink nyomán azonban lassanként intézetünk látogatói közt is helyesebb felfogás érvényesült úgy, hogy ma már csak elvétve jelentkeznek ilyen panaszokkal nálunk. Távól áll tőlünk, hogy a t. Közgyűlés türelmét száraz szám adatokkal vegyük igénybe, hiszen aki szerény működésünket figyelemmel kívánja kísérni, a Szanatóriumi Lapokban hónapról-hónapra megtalálja kimutatásainkat. Ami első sorban a betegforgalmat illeti, e kérdésben megállapíthatjuk először azt, hogy frekvenciánk a lakosság számához viszonyítva közepesnek mondható; de nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy nálunk a tuberkulózis — úgy látszik — még sincs annyira elterjedve, mint pl. az alföldön. Precíz megállapítás e tekintetben természetesen csak több évi tapasztalat alapján lesz lehetséges.

A lefolyt évben 192 új beteg jelentkezett nálunk, akik közül 123-at találtunk tüdőbajjnak s 95-öt részesítettünk rendszeres, 28-at oltásos kezelésben. Összes rendeléseink száma a 114 rendelési napon 1457-et tett ki; egy rendelési napra tehát átlag 13—14 rendelés esett. Köpetvizsgálatot eszközöltünk 226 esetben, 61 esetben pozitív eredménnyel; ezek jelentékeny részét képezte az orvostársaink által beküldött vladékvizsgálat, kiknek intézetünk mindig rendelkezésére áll.

Segélyben részesítettünk 30 beteget, akik közt 4141/1 l. tej, 234/4 kg. hus, 51 kg. kenyér és 6 q túzifa került kiosztásra 1228/58 K értékben. Vagyontalan betegeknek ezenkívül teljesen díjtalanul kapták a szükséges gyógyeszkereket részint az országos betegpolási alap terhére, részint — számszerint 52-en

— az intézetből több vegyeszeti gyár szives adománya folytán. Miként e számokból látható, azon kedvező helyzetben voltunk, hogy az arra szorulókat gyógy- és tápszerekkel oly mértékben segélyezhettük, hogy azok alig szenvedtek szükséglet. Hálás köszönettel kell e helyütt jótékony növegyesületeink adoztatkozásáról megemlékeznünk, amelyek kérő szavunkra segítségünkre siettek ott, ahol a mi segélyezésünk elégtelennek bizonyult.

Segélyezésünknek kiváltó célja volt: egyrészt kedvezőbb viszonyok közé kívántuk juttatni az arra szorulókat hogy munkaidejüket redukálva egészségüknek élhessenek; de másrészt olyanokat is segélyeztünk, akiknél a baj előhaladott volta miatt gyógyulásra nem számíthatunk. Tettük pedig ezt azon célból, hogy ekként ellenőrző létogatásainkkal módunkban legyen a betegségnek a családban való terjedését megakadályozni. Hiszen gondozónk az év folyamán 267 látogatást tett, főként azon betegeinknél, kik családjukra, környezetükre már veszélyesek, hogy azokat a kellő tisztaságra és óvintézkedések betartására kioktassa. S ezen — látszólag jelentéktelen — működésben van szerény törekvésünk súlypontja. Amióta átment a köztudatba, hogy e betegségnek megelőzése könnyebb, mint annak gyógyítása, az egész tudományos világ ide tette át a tüdővész elleni küzdelem támadási pontját. Gondoskodásunk tárgyát képezte betegeknek családtagjainak ismételt vizsgálata annak megállapítására, vajjon nem betegedtek-e meg az állandó együttélés, szűk lakásvizonyok s tisztáltság folytán azok, akik étkezés asztalukat, fekhelyüket, evőeszközöket stb. a betegekkel éveken át megosztották. S valóban a berendelt 29 családtag közül 19-et betegnek találtunk anélkül, hogy magukat betegnek tudták volna. Hogy ilyen esetekben a baj korai felismerése, — amidőn a betegek még nem is köhögnek — sikeresebb kezelést tesz lehetővé, azt nem kell bővebben fejtegetnünk.

A lakásvizonyok javítása végett házbérséglőt is juttattunk néhány betegünknek,

Ez a szám majdnem olyan nagy, mint a föld mai összes élő népességének száma! Tehát 3000 év óta, az egyptomi Fáraók-féle háborúk, mongolok, kínaiak betörései és Nagy Sándor hódításai óta stb. megölték hivatalosan és tisztességesen, gyakran a hadak istenehez intézett énekek énekése közben vagy zeneszó mellett, — megölték ismétlem — ugyanannyi embert, mint a mennyi ma ténylegesen a földön, az égnek eme parányi csillagán él.

Az emberiség így rendezte be az életet a naprendszer egyik bolygóján, a mi földünkön. A helyett, hogy nyugodt, munkás, értelmes és boldog életet élne, egymást gyilkolja állandóan és mindig azokat, a kik a legerősebbek közötté. Egy században 36,525 nap van és mivel ennyi idő alatt 40 millió egycént kell leölnie, minden percben tartja készt és naponként 1100-at, óránként pedig 46 ot pusztít el. Ezt a statisztika mutatja így ki — de egy francia tudós az emberiség eme „szép és nemes“ munkásságát más példákban és hasonlatokban is bemutatata.

„Mars fegyvere, mondja az említett tudós, szünet nélkül ontja az emberiség vérét. 18 millió köbméter folyt ki már kezdetől fogva.“

Folytatja az említett tudós — Párisban a Szajna folyón az új hid oszlopai között, minden másodpercben körülbelül 100 köb-

méter víz folyik le, ami 3500 lőerő nyomásának felel meg. Óránként ez 36,000, naponként 8,640,000 köbméter.

Nos ilyen folyamat képezhetne az összes kiontott emberi vér — mondja a tudós. Malmokk hajthatna; tömegét vezetékken át magasba felszökthetné; felületén hajók járhatnának. Sulya 18 milliárd 900 klgm-ot nyomna.

A történelmi korszak óta óránként 680 liter vérral árasztaná el a földet.

És ha ennek az 1200 millió halottnak csontvázát egymásra rakhatnók, ez a tömeg feléne a holdig, megkerülhetné azt és még felette négyzseres magasságban 5 százezer 700 mérföldnyire emelkedhetné fel. És ha ezeket a csontvázakat Francia és Angolország között levő La Manch csatornába tennők, előállna a két ország között régen óhajtott hid. És ha e csontvázak fejét egymasmellé raknók olyan nyakéket csinálhatnák belőle, mely hatszor érné át a földünk felületét.

Folytassuk-e az eféle hasonlatokat? Még mindig a valóság határai között mozogva, hozzátehetjük, hogy a statisztika fentebb említett századokra szóló adatai szerint Európa különböző kormányai mindég több embert gyilkoltatnak le emberi vad ostobaságból, mint a mennyi csillag szabad szemmel egy tiszta éjjelen az égen látható.“

Eddig szól a francia tudós véleménye a háborúról!

Most már kérem taglaljuk, hogy minő okok miatt kezdik ezeket a háborukat? Bizony többnyire csekélységek miatt, és ez még fokozottabban sármalasan neveltségessé teszi az intézményt.

A trójai háborút egy hitlen asszonyért indították meg; a francia-porosz háború 1870-ben amiatt kezdődött, hogy üljön-e egy Hohenzollern Spanyolország trónján vagy se! A legtöbb háború oka pedig arra redukálható, hogy egy kis szín változást idézzen elő a térképen.

E térkép színváltozás alkalmából nem hallgathatom el azt a háború történetét, amely Lengyelország felosztásával és egy hősi nemzet teljes eltemetésével végződött. Mily alapon formáltak jogot a nemzetek — dehogyan nemzetek — a hatalmak ennek elfoglalása és felosztására. Erre nézve gondolataimat magamba zárom, csak azt kérdelem, hogyha az ily osztozkodás közönséges társadalmi kis körben közöttünk történe, mit szólna a társadalom és a törvény, mily cím alatt emelne vádat és tartana ítéletet felette?

(Folyt. köv.)

sőt egy ízben ágyat is vettünk egyik betegünknek, nehogy hálótársát megfertőzze. A garamszentbenedeki körben 3 beteget segélyeztünk kezelő orvosok kezéhez s a betegeket időnként vizsgálatra berendeltük. Fertőtlenítést eszközöltünk 3 esetben, nehogy a tödőbajosok által lakott lakások a semmi rosszat sem sejtő beléjük költözőket megbetegítsék; a Stefánia-árvaházban s a veszprémi állami gyermekmenhelyen helyeztünk el 6 gyermeket, nehogy a milieü, amelyben növekednek, zsenge szervezetüket megtámadja. Rendszeres kezelés alatt állott, I. és II. stadiumban levő betegek közül javult az állapotja 76 betegnek, 16 beteg állapota rosszabbodott, a többiek állapota változatlan maradt.

Ilyen irányban, ilyen szellemben kezdte intézetünk működését s ugyanilyen irányban, de kissé szélesebb mederben fogja azt a jövőben is folytatni. Midőn az eddig tanusított szíves jóindulatért hálás köszönetet mondunk a t. Közgylülésnek, kérjük, hogy azt a jövőben se méltóztassék tőlünk megvonni. Ezen esetben intézetünk élni, növekedni és virágozni fog!

HIREK.

Művészeti egyesület Léván.

Léva és nagy környékének kulturális életében jelentős esemény van alakulóban. Ugyanis szépen fejlődő városunk intelligens közönsége már régen érezte egy olyan társadalmi tömörülésnek szükségét, mely a szellemi élet fejlesztését s a magyar nemzeti kultúra művelését mozdítaná elő. Ennek a régi óhajnak megvalósulása most már csak rövid idő kérdése s örömmel jelenthetjük, hogy ez az egyesület alakulóban van s Reviczky Gyuláról, a hetvenes évek kiváló poétájáról — aki életének nagy részét városunk mellett, Garamújfaluban lakó rokonainál (Lipthay Ágostéknál) töltötte el — *Reviczky-körnek* nevezetik el. A mozgalom élén egy ideális, lelkes ember: *Köveskúti Jenő* tanítóképző intézeti igazgató, az ismert nevű író áll. Köveskúti Jenő csütörtökön érkekezletre hívta össze a városi színház kis tanácstermébe azokat, akik ebben az egyesületben tevékenységet fejthetnek ki s ezek tekintélyes számban jelentek meg a hívó szóra. Ott voltak a Felvidéki magyar írók és hírlapírók szövetségének lévai tagjai, a tanítóképző és főgimnázium tanárai és a város művelt közönségének köréből mindazok, akik irodalommal vagy valamelyes művészettel foglalkoznak. A művészeti egyesület szervezését és célját Köveskúti Jenő meggyőzően ismertette s az eszmét nagy lelkesedéssel fogadták a jelenlevők. Az egyesületnek célja a szép iránt való érzéknek felkeltése és terjesztése estélyek rendezése által. Az egyesület három alosztályba fog tagozódni, így lesz irodalmi, zenei és drámai (szavatelok, szineloadás) művészeti alosztály. Az érkekezlet *Bódogh Lajos*, *Belesák László* és *dr Karafiáth Mária*s hozzászólása után elhatározta, hogy az alapszabályok meg-

szerkesztésére bizottságot küld ki. Ebbe a bizottságba Köveskúti Jenő elnöklése alatt *Frank Antalt*, *dr Kersék Jánost*, *dr Novotny Ernőt* és *Rassovazky Kálmánt* választotta meg, s elhatározta, hogy az érkekezlet tagjai az előkészítő bizottságot fogják alkotni. Az alapszabályok miniszteri jóváhagyása után az egyesület nagy *Reviczky estélyvel* nyílik meg. Otthona pedig a városi színház termében lesz, amit *Bódogh polgármester* a város közönségének nevében a kulturális célra átengedni megígért. — Az alakulóban levő művészeti egyesület — mely nemcsak a város, hanem az egész vármegyének kulturájára is nagy hatással lesz — szép jövőnek néz elébe, azért zárja azt a művelt közönség meleg szeretetébe és kövessen el mindent támogatására. Léva városa, Bars-megyének kulturális központja, meggyújtotta a fátylát, mely fényt áraszt az egész megyére . . .

— **Barsvármegye tanítóihoz!** A tanítói fizetések rendezéséről a képviselőházhoz benyújtott törvényjavaslatok megvitatása és a tanítószeg együttes állásfoglalása ügyében Magyarország összes tanítószaga 1913. február 23-án d. u. 3 órakor a vármegye székházában egyetemes ülést tart. Kartársail! Ha csak lehet *jeljenetek meg testületileg* ez ülésen! Tárjátok fel az ország kormányra és képviselői előtt most a 12-dik órában újra bajokat! Mutassátok meg, hogy hol és mi fáj nektek? Foglaljunk együttesen állást saját, valamint családjaink jól felfogott s így hazai népnevelésügyünk előbbrevitelének szent érdekében. Barsvármegyei Ált. Tanítóegyesület: *Végh István* elnök, *Bányai Ferenc* titkár.

— **Harminc év.** *Dr. Gasparetz Béla* tb. megyei főorvos, a garamszentkeresztii járás tisztii orvosa most töltötte be közszolgálatának 30-ik esztendejét. Ez alkalommal a vármegye tisztiviselő kara — élén *Mai-láth István* alispánnal — szép ünneplésben részesítette a jubilánst.

— **Némevezés — áthelyezés.** *Dodek János* kir. telegkönyvvezető a IX. fizetési osztály 2. fokozatába, *Konecsny János* járásbírósiági irodatiszt a X. fiz. oszt. 2. fokozatába, *Uthy Kálmán* bars-megyei kir. tanfelügyelősi tolnok a X. fiz. oszt. 3. fokozatába nevezetett ki. *Kralovszky Nándor* járásbírósiági irodatisztet a rózsahelyi törvényszékhez helyezte át az igazságügyi miniszter.

— **Névmagyarosítás.** *Simek Sámsón* aranyosmaróti lakos és kiskuro gyermekeinek családi nevét belügyminiszteri engedéllyel *Sümege*-re változtatta.

— **Hordójelzők.** Az alispán *Koskó Bélát* a lévai és *Schiller Károlyt* az aranyosmaróti hordójelző hivatalhoz hordójelzőkké nevezte ki.

— **A lévai népfelkeltési járásparancsnokság** március elsejével, a honvédelmi miniszter rendelkezése, az ezred székhelyére, Nyitára helyeztetik át.

— **Kisiklott vonat.** A Garamberzencéről Léva felé haladó vonat mozdonya f. hó 13-án Garamkovácsi állomásnál kisiklott. Léváról ment ki egy segélyvonat s visszahelyezték a mozdonyt a vágányokra. Egyébb baj nem történt, minthogy három órai késéssel érkezett be a vonat Lévára.

— **Halálra gázolták a lovak.** Berekalján e hó 15-én d. u. öt órakor *Uhnák János* csejki földmives kocsiával elgázolta *Hornyák Fülöp* öt éves *Anna* nevű leányát, aki meghalt. Az eset idejében több gyermek játszott az utcán, akik a lépésben haladó lovak elől idejében kitértek, csak *Anna* nem ment félre. A leány szülei *Uhnák* megbüntetését nem kívánják, mert mint mondják: az egyik szemére rosszul látott, az egyik lába is rövidebb volt a másiknál s agybetegség következtében még szellemileg is el volt maradva a leányka.

— **A foszforos gyújtó kiküszöbölése.** A fehér vagy sárga foszforral való gyufagyártást tilalmazó 1911. évi V. t. c. a világos foszforos gyufáknak nemcsak gyártását, hanem forgalomba hozatalát és eladását is megtiltja. Ilyen gyufát tehát raktáron tartani, árusítani, vagy forgalomba hozni mindenképen tilos. Ez a tilalom, melynek áthágását a törvény igen szigorúan: 20 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s 15 napig terjedhető elzárással bünteti, a folyó évi július hó 1-én lép életbe. Addig tehát még szabad világos foszforral készült gyufát raktáron tartani és elárusítani, *azonáltal pedig már csakis svédgyufát*, amely az egészségre nem ártalmas. Ennélfogva minden kereskedő saját érdekében jár el, amennyiben világos foszforral készült gyufából készlete van — s ide tartoznak a szalon, kakas, ripsz és más eféle nevek alatt ismert gyufák mind, csak a saját dobozán meggyuló (svéd) gyufa kivételével — ha készletének kiürítéséről idejében gondoskodik, mert július elseje után annak értékesítése már nehézségebe fog ütközni.

— **Mozgalom a munkásbiztosítási törvény ellen.** Az ország iparos és kereskedő közönsége a munkásbiztosítási törvénynek oly irányban való módosításra iránt indított mozgalmat, hogy a munkaadók minden felelősség alól mentessenek fel s a munkásbiztosító pénztárba való bejelentés kötelezettsége jövőben az *alkalmazottakat terhelje*. Ebben az ügyben felterjesztést intéznek a kereskedelmi miniszterhez s az érdekképviseletek pedig küldöttségileg keresik fel a minisztert.

— **A nagyravagyó nő regénye** a címe annak az 1300 méter hosszú slágerfilmnek, mely a Lévai apolló mozgóban szombaton és vasárnap este bemutatásra kerül. Ezen a fő képen kívül persze — szokás szerint — még különböző jobbnál-jobb képek kerülnek a vászonra, amint azt a lapunk más helyén közölt teljes műsor is mutatja.

— **A cukor olcsóbbodása.** A magyar cukorgyárak, hír szerint, legközelebb le fogják szállítani a cukor árát, még pedig azért, hogy gátat vessenek a német cukor beözönlésének.

— **A jegyzők államosítása.** *Lukács László* miniszterelnök a választójogi bizottságban tartott beszédében kijelentette, hogy egyik legsürgősebb megvalósításra váró reform: *a községi jegyzők helyzete*. Azt is kijelentette a miniszterelnök, hogy *államosításuk elhatározott kormánysszándék*, és ügyben a javaslat készül, mint a választójogi reformhoz tartozó törvények komplexumának egyik része, mely a többivel együtt kerül majd szentesítés alá s egyszerre is lép életbe.

— Az alakulóféiben levő lévai önk. tüzoltó egyesület, belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabálya értelmeiben, e hó 16-án tartotta meg végleges vezetőinek választását Csekey Vilmos elnöklésével a város háza tanácstermében, élénk érdeklődés mellett. A választás eredménye szerint elnök lett dr. Kmoskó Béla ügyvéd; parancsnok Tatár István volt parancsnok; alparancsnok Bucsek Gyula tüzoltótanfolyamot végzett volt tüzoltó; szakasparancsnokok Lehoczy Béla volt régi szakasparancsnok, Moravik Samu és Pulpiter Emil tüzoltók; segédtsz Horváth József a Focsiere biztosító társ. helybeli titkára; pénztáros Frash József, jegyző Bojsza József; számvizsgálók Baeker Árpád, Bilesek József és Tóth Antal. A választások mezejtése után a költségvetés felolvasása került sorra s letérnyalása a legközelebbi közgyűlésre halasztott el, végül elhatározták, hogy a megválasztott dr. Kmoskó elnöknel 20-án d. u. Csekey Vilmos vezetésével tisztelegni fognak. Üdvözljük az egyesületet és azt kívánjuk, hogy a veszedelemben forgó községnek megmentésében mindég eredményes legyen munkája s kisérije azt a közönség hálás elismerése.

— A lévai ker. munkásbiztosító pénztár igazgatóválasztásnyja kedden ülést tartott, melyen tárgyalta Tuka Antal új igazgatónak ama bejelentését, mely szerint betegsége miatt állását egyelőre nem foglalhatja el. Az igazgatóválasztmány Tukanak az állás elfoglalására három havi haladékot adott s elhatározta, hogy erre az időre egy kiegészítő munkaerőt alkalmaz, akinek járandóságát az igazgatói fizetésből fedezi.

— Gyerek és a gyufa. Ohajon Szolecsányi János és felesége eltávoztak otthonról és egymagára hagyták István nevű három éves fiukat. A gyerek mivel unatkozott, gyufát kerített s szórakozásból azt gyújtogatta, mitől az ágy is tüzet fogott, majd az egész szoba lángba borult; szerencsére a szomszédok idejében észrevették a veszedelmet és kimentették a gyereket, a tüzet pedig eloltották.

— Kutya a mozdony alatt. A garmkóvácsi-i pályán kutya a napokban a garami vasuti hidon járkált, amikor a lévai vonat haladt arra. A mozdony hamutartója a kutyát falkapta s körülbelül egy kilométernyire vonszolta magával. Alighogy innét leesett, jött a garmberzencei vonat s a vágányokon tekvő állatot most az ragadta magával s a vashidig vitte. A pályát bejáró felvigyázó akadt rá később a megkínzott állatra s aztán, hogy megszabadítsák fájdalomtól, kivégezték.

Az Erzsébet Leányöknépkör f. hó 23-án délután fél 6 órakor tartja szokásos heti összejövetelét. A gyűlés tárgya a márciusban rendezendő Purim-estély műsorának megbeszélése, összeállítása s esetleges szereposztás. Az elnökség felkéri az önképzőkör t. tagjait, hogy a gyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

A bars megyei gazdasági egyesület közgyűlése f. hó 16-án tartotta meg Khrendl János elnöklésével Léván. A titkár előterjesztette az 1912. évi pénztári forgalmat, melyszerint a bevétel 43392 K 34 f., a kiadás 41696 K 78 f. A vagyonmérleg szerint a vagyon 63640 K 42 f. Ez évi törzsvagyon szaporulat 3228 K 17 f. A zárszámadást a közgyűlés jóváhagyta és a számvizsgáló bizottságnak a felmentvényt megadta. Ez évi állatdíjazásokat az egyesület

több községben rendezi, mint a múltban. Így díjazások lesznek a lévai járásban Ágó, Garamszentgyörgy, Garamkeszi és Nagykálna; garamszentkereszti járásban Ujbánya, Geletnek, és Körmöcbánya; oszlányi járásban Nemeskosztolány, Oszlány; verebélyi járásban Besse, Aha, Alsógyöröd és Baracska; aranyosmaróti járásban Perlep, Németi és Gesztőd községekben. A díjazásokra ötezer koronát fordítanak. A cukorrépa átadás körül felmerült sérelmekkel foglalkozva a közgyűlés elhatározta — mivel a cukorgyárral egyezsége lépni nem sikerült — feliratot intéz a földmivélségi miniszterhez, hogy a kérdés törvényhozásilag szabályoztassék. Vámosladány község gazdaközönsége a Szikince és Podluzsanka völgyét szabályozó társulat hiányos munkálatai és téves árteri adókiivetése miatt fordult az egyesülethez. A gazdák sérelmesnek tartják azt, hogy a nevezett társulat az árteri adót Vámosladány község határában a Perec csatorna árterületére is kivetette, dacára, hogy a Perec csatorna nem lett szabályozva. A gazdák panasza szerint pedig a Perec szabályozása nélkül a csatorna mentén ingatlanul bíró tulajdonosok a Szikince és Podluzsanka szabályozásából sem közvetve sem közvetlenül hasznót nem huznak, mert munkálatai a peremcenti ingatlanokat nem ármentesítették, így ezek a földek a kiöntések ellen biztosítva nincsenek. A parttulajdonosok hanyagsága miatt pedig a Perec annyira beiszapolódott, hogy a víz levezetésére a meder nem elegendő. A közgyűlés az ügynek hosszabb megvitatása után elhatározta, hogy a gazdák panaszatát vármegyénk alispánjához terjeszti megvizsgálás végett s felkéri, hogyha a gazdák kára a Perec medrének rossz karbantartásából ered, úgy kötelezze a parttulajdonosokat a medernek kitisztására, illetve rendezőzatalára. A gyűlés ezután a gazdaközönséget érdeklő több kérdést és miniszteri leiratot tárgyal.

— A tavaszi állatösszeírás. A köztenyésztésre szolgáló apaállatok szükséges számának kiderítése és a közös legelők tullehelésének megállása érdekében a földmivélségi miniszter az előirt évenkénti tavaszi állatösszeírásnak folyó évben való végrehajtásáért körendeletet intézett a törvényhatóságokhoz. A körendelet szerint a használlatok (szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, sertés, juh, és kecske) minden községben és rendezett tanácsu városban, a folyó évben is a közös legelőkre való kihajtás előtt, de legkésőbb március hónap végéig faj, kor és ivar szerint összeírandók. Az összeírásnak a községekhez tartozó puszták, tanyák, majorok, uradalmak, telepek vagyis az összes külterületek állatállományára ki kell terjednie s a szállítási forgalomban levő állomány is számba veendő. Intézkedett ezel egyidejűen a miniszter az iránt is, hogy a járási mezőgazdasági bizottságok — tekintettel az esetleg észlelhető apaállathányok sürgős megszüntetésének szükségére — legkésőbb április végéig összehívassanak. Hírbás összeírás esetén u, helyes összeírás foganatosítását rendelik el a mulasztás közege a legszigorubbán felelősségre fogják vonni. Az alispán meggyőződve arról, hogy valamennyi járásból és rendezett tanácsu városból az összeírás lapok beérkeztek, ezeket május 1-ig fölterjeszti a földmivélségi miniszterhez. Utasították még az összeírást teljesítő közegeket, hogy a közönséget meggyőzően világosítsák fel, hogy ez az összeírás nem szolgál adókiivetés céljaira s csupán az állattenyésztéssel foglalkozó

gazdaközönség érdekében történik, mert az államnak a tenyészapaállatok beszerzése és a közös legelők gyarapítása és javítása, valamint az állattenyésztés támogatása körül egyéb intézkedései csak úgy vezethetnek sikerre, ha az állatlétszámról és az állattenyésztés évenkénti fejlődésviszonyairól pontos és megbízható adatok állanak rendelkezésre.

— Jó minőségű Hanna sörrepa vetőmagot bocsájt rendelkezésre a bars megyei gazdasági egyesület kisgazda tagjai számára kedvezményes áron. Akik a vetőmagból beszerezni akarnak, métermázsánként 15 koronát mielőbb küldjenek be az egyesület titkár hivatálahoz Lévára.

— Nyilvános köszönet. A Lévai Takarékpénztár R. T. a helybeli főgimn. Segítő Egyesületnek 100 koronát adományozott, amely egyes adományért hálás köszönetet mond az igazgatóság.

— Köszönetnyilvánítás. A Lévai Izraelita Nőegyletnek kegyesen adományozott 50 korona nemes lelkű adományáért fogadja a Lévai Takarékpénztár tekintetes igazgatósága az egylet leghálásabb köszönetét. Deák Adolf titkár Dr. Frommer Ignác nélnök.

— Anyakönyvi bejegyzések. Születések: Kupper Ferenc Roskó Terézia: László, Vida István Katrusin Katalin: Vilmos, Elishcher József Izsák Erzsébet: József, Szeibert Ferenc Halasy Mária: Ferenc Medárd. Házasság: Steiner Ernő Mautner Aranka izr. Halálozás: Id. Kosztolány József 76 éves gyomorrák, id. Szobi András 66 éves tüdőgümőkör, özv. Ledényi Józsefné Grausz Teréz 78 éves gutaités, özv. Hetves Andrásné Kulcsár Zsófia 76 éves aggkorivégkimerülés.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttekért nem felel a szerk.)

Alulírott, kijelentem, hogy 1911. aug. 11-én Urbán Jónás úr ellen közölt rágalmak a valóságban meg nem felelek; azokat Urbán Jónás úr és köztem történt összeszólközésből kifolyólag első felhívülemben tettem közzé. A rágalmazást Urbán Jónás úrtól, valamint a m. k. államvasutaktól ünnepelesen bocsánatot kérek. Siklós Zsigmond. Budapest.

Kovácsműhely

május hó 1-től kiadó.

Bővebbet Vojnarovszky vendéglősnél.

Írtsuk az élősdieket.

Jámor olvasóm ne fintorgasd az orrod, nem a poloskáról lesz szó, amelyet valamennyi élősd között leginkább megszokunk, hanem a cserebogárról, a magyar földművesnek erről a közbecsülésben álló szárnyas bogárról, amelyről egyik legszebb népdalunkból szerzett értesülés alapján eddig jóformán mindenki csak azt tudta, hogy a szine sárga s néhanapján megjósolja, hogy mikor lesz nyár.

Jablonsky József a M. Kir. Rovartani Állomás nagy tudású igazgatója tartott ugyanis nemrégiben előadást az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben s mindenki ámulatára hihetetlen merészséggel azt

kívánta, hogy a cserebogárról ne daloljon a magyar gazda, hanem inkább írta azt. Előadását azzal kezdte, hogy a tudósok által ujonnan felfedezett élősdieknek tisztelére a gazdaközönség mindjárt másodnap kongresszust rendez, az állam pedig a minél gondosabb ápolás céljából részükre hamarosan kormánybiztost nevez ki. Valóban se szeri se száma a filoxera, szőlőmoly, burgonyalevél fodrosodás stb. kongresszusoknak és kormánybiztosoknak, a cserebogárról azonban, amely hihetetlen károkat okoz a magyar mezőgazdaságnak, tudomást sem akarunk venni. Megszoktuk és dédelgetjük a cserebogarat, egyetlen vármegye gazdaközönségét kivéve, ahol elmerített követni azt a szokatlan dolgot, hogy a cserebogár irtására még pótdadót is megszavaztak.

Jablonowsky József előadásában a cserebogár irtására vonatkozólag Dániát állította a magyar gazda példaképéül, ahol még törvényt is hoztak a cserebogár ellen. Leírta azt, hogy a törvény életbeléptetésének az esztendején 7 és fél millió font cserebogarat pusztítottak el és ez az óriási mennyiség a rendszeres irtás következtében 17 év leforgása alatt lepadt 8,131 fontra. Ez a két számadat legvilágosabban bizonyítja azt, hogy a cserebogarat rendszeres eljárással valóban ki lehet irtani.

A cserebogár kifejlődési ideje 3—4 esztendőig tart. A cserebogár már veszedelmes pondró alakjában is. Magyarországon talán egyetlen gazda sincs, aki gyakorlati tapasztalat alapján ne szerzett volna tudomást a cserebogár-pajor komizságairól; kiméletlenül pusztítja minden növény gyökerét. Amikor pedig a pajorból szép sárga színű bogár lesz, a guszta is megváltozik, nevezetesen a gyökér helyett falevéllé és rügyekkel táplálkozik. A cserebogár nem válogatós. Ha nincs gyümölcsfa, amit letaroljon, akkor megelégszik erdei fák levelével is. Egy-egy cserebogár hadjárát milliókra és milliókra menő károkat okozhat úgy a kertekben, mint az erdőkben, s minél inkább békét hagynak ennek az élősdinek, minél többet dalolnak róla, de tenni ellene nem tesznek semmit, annál inkább szaporodik. A termékenysége valóban bámulatos. Egy-egy cserebogár házastárs száz ivadékot is tud produkálni.

Ezeket az adatokat hámoztuk ki Jablonowsky József előadásából, s valóban jól esett látnunk, hogy az előadást hallgató s lelkesen megtapsoló gazdák egy kicsit okultak is, mert az előadás nyomán elfogadott határozati javaslat Dánia példájára törvényt kíván a cserebogár kötelező irtására. Sőt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület még ennél is tovább ment, nevezetesen országos mozgalom megindítását határozta el ebben a kérdésben.

Abaujtona-vármegyét azonban külön elismerés illeti meg, itt nem vártak törvényre. 1910. óta vármegyei szabályrendelet teszi kötelezővé a cserebogár irtást s a vármegye gazdaközönségének filléreivel jutalmazták azokat, akik a cserebogár irtás terén kézzelfogható s kilogrammokkal megmérhető eredményeket értek el. 91,000 koronát költöttek Abaujtona-megyében egyetlen esztendő folyamán a cserebogár irtására. A gazdaközönség zsebéből kikerülő ez az összeg természetesen visszavándorol ismét a gazdák zsebébe. Egy kis pénzforgatással a vármegye elérte azt, hogy megtudta menteni gyümölcsfáit a cserebogár pusztításaitól. Úgyanebben az esztendőben a szomszédos vármegyékben hire-hamva sem volt a gyümölcsnek.

A cigaretta csak
akkor jó,
ha a papír

RATIO

AZ „APOBBÓ“

mozgó színház szombat
és vasárnap este 8 óraker
bemutatásra kerülő :-:-

válogatott szép műsora

a következő lesz:

Bili nem tubákos

komikum.

Pathé heti ujdonságai

természetes felvétel.

Görög Római bir- kozás szabálya

sportkép.

Porcelángyártás Sévresben

természetes felvétel.

A nagyravagyó nő regénye

1300 méteres kiváló szép és érdekes dráma 3 felvonásban.

Ugró bajnokok

variete mutatványok.

Szalmakalap gyártás

természetes felvétel.

Portugáliai tájképek.

természetes felvétel.

Pali mint szolga

kacagató komikum.

Kérdés és felelet.

Melyek a leggyakoribb heveny fertőző bajok a gyermekkorban?

A kanyaró vörheny, bárányhimlő, járványos fültőmirigyob, difteritisz, szamarköhögés, valódi himlő.

Mit kell tennünk, ha az orvos fertőző betegséget alaptított meg, vagy a szülőknek gyanuja van a fertőző betegségre?

A gyanús beteget el kell különíteni a többitől, különben egyikről a másikra terjed a baj és egész járvány jön létre.

Mi által terjedhet a fertőző betegség? Személyek és a beteg által érintett tárgyak útján.

Mit kell tehát mindenkinek tenni, ki fertőző beteggel érintkezésbe jön, hogy a betegség tovább ne terjedjen?

Mindenkinek, ki a fertőző beteggel érintkezésbe jött kezét fertőtlenítő folyadékkal, Lisoform oldattal kell jól megmosni és ruhát, intézetben köpenyt kell cserélnie.

Mit kell mindazon tárgyakkal csinálni, a melyek fertőző beteggel érintkezésbe jöttek?

Az értéktelen tárgyak, melyekkel fertőző beteg érintkezett megsemmisítendő, a többiek pedig lysformmal fertőtlenítendő.

Hogy fertőtlenítsük fehérneműt?

Ugy, hogy azt azonnal mosásba adjuk, a szokott módnál még jobban kifőzzük a fehérneműt és a mosóvizhez 3% nyers-lysformot adunk.

Hogy fertőtlenítsük tárgyakat?

Amely tárgyat nem lehet felforralni, azt a fertőtlenítő intézetnek kell átadni, mely forró gőzben fertőtleníti. Hol fertőtlenítő intézet nincs, ott a butorokat 3%-os lysform-oldattal kell jól lemosni.

Vajon mindenki, ki fertőző beteggel érintkezésbe jön, megkapja-e a fertőző betegséget?

A fertőző beteggel érintkezők közül nem kapja meg az a bajt, aki különösen védekezik és a kinek szervezete nem alkalmas talaj a betegség csira fejlődésére.

Ha egy gyermek fertőző betegségből kigyógyul mi a teendő?

A lakás gondos fertőtlenítése, vagyis a falra, a butorokra s egyéb tárgyakra tapadt betegségszörkék elpusztítása és a gyermek megfürdőtése. A fürdővizhez kevés lysform teendő.

Hogy fertőtlenítsük a szoba falait?

A szoba falait legjobb átmeszeltetni, ha nem lehetséges, akkor lehet a falakra lysformoldatot is permetezni. Minden esetben szükséges a folytonos szellőztetés, bő napfény.

Érdekes és tanulságos könyvet írt „Egészség és fertőtlenítés” címmel Dr. Székely Zsigmond orvos, melyet ing. en küld kívánatra a szerző. (Budapest, Erzsébet-körút 44.)

Singernél Singernél Singernél

mindenkor jutányos áron és a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett kaphatók.

Üzletem nagyobbításával — tetemes kiadásokat nem sajnálva — a t. vevőközönség igényeinek kielégítésére törekedtem, kérem szíves pártfogását és üzletem jóindulatu támogatását.

Kiváló tisztelettel

SINGER IZIDOR

Léva — Főter (a városháza épületében).

KÁLMÁN FERENCZ

műbutor asztalos

Zsarnóca, Bars megye.

Raktáron tart saját készítményű legújabb styllü szobabutorokat, háló, ebédlő és konyha berendezéseket, diványokat, valamint az összes elképzelt butoroknak legolcsóbb bevásárlási forrása.

Butort saját butorszállító-kocsiján bárhová házhoz szállít. Pontos és gyors kiszolgálás. Kivánatra

rajzokkal bárhol megjelenek.

Pártoljuk a magyar ipart.

Megérkeztek tavaszi újdonságok

Malin csipke kelmék Mtr. K. 2.20-tól feljebb

„ csipkék és betétek 0.40-től ”

Val. „ és betétek 0.04-től ”

legújabb gyöngy matricák és betétek arany és ezüst gyöngy rojtok nagy választék háló készletekben és leggyöngyben valamint kész női bluzokban

smocking ingek. és nyakkendők
legjutányosabban beszerezhetők

LINK BERNÁT

újjonnan megnyílt úri és női divat üzletében

Kálvin Palota
(Kosúth Lajos tér)

Steiner Sándor

óras és ékszerész.

Léva, Városl szalloda épületében.

Dús arany és ékszer raktár.

Mindennemű arany és ezüst ékszer-ekben, valamint arany, ezüst és nikel órákban.

Nagy raktár Omega óra
különlegességekben.

Ajánlom valódi ezüst és
china ezüst dísz tárgyai-
mat, ugyszintén ezüst
evőeszközeimet.

Szép választék
inga órákban.

Használjunk!

KABINA-féle!

Viasz

szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb
egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más
szappannal való 3-szoros átdörzsö-
lés.

Tisztaságért szavatosság!

Szíves tudomására adom a t. kö-
zönségnek, hogy túlhalmozott szövet
raktáromban nagy választék áll ren-
delkezésre különböző férfiszövetekből,

Egy férfiöltönyt

a legfinomabb ANGOL vagy hazai kel-
méből ami ezelőtt 80 kor. volt,
most 50—55 koronáért állíthatom
elő, készpénz fizetés mellett. Kérem
tehát a rendkívüli kedvező alkalmat
felhasználni és ruha szükségletét még
a készlet tart ilyen előnyösen nálam
beszerezni.

Kiváló tisztelettel
Borcsányi Gyula
férfiszabó.

HANNA

vetőárpa eladó a lévai
uradalomban. * Ára
22 korona métermázsanként.

Asztalos tanulóknak
egy ügyes fiu felvétetik

Agárdy Sándornál
Léva, Teleky-utca.

KOVALD fest, tisztít.

A nagyérdemű közönség tudomására juttatom, hogy

Kovald Péter és Fia,

Budapest cs. és kir. szabadalmazott kelme-, fonál- és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó gyárának képviselőjét az itteni piacon új üzlethelyiségemben Fischer Natál házában Grotte céggel szemben, folytatólag gyakorolom.

Amikor ezen vállalkozásomat a t. közönség figyelmébe ajánlom, további szíves számos megbízását kérem, melynek legpontosabb eszközölését sürgősen fogyanatosítom.

Tisztelettel

PINTÉR JÓZSA
női divatterme.

KOVALD fest, tisztít.

Gyertink Schulczhoz
levélpapírt vásárolni.

ÁBRAHÁM PÁL

URISZABÓ LÉVA,
BOTTKA-U. 15. :

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a tavaszi- és nyári szövetek már megérkeztek és nagy választékot tart belőlük raktáron. Mintagyűjteményével kívánatra házhoz megy.

MODERN

ház a Mángorló utcában (17. sz. 4 szoba, konyha, fürdőszoba, kamra, pince, üvegezett folyosó, melléképületben cselédszoba és mosókonyha, parkirozott udvar, gazdasági udvar, kis zöldséges kert, kut az udvaron, május 1-től bérbeadó esetleg eladó. Feltételek Tokody Imre vendéglősnél tudhatók meg.

Hirdetéseket

jutányos áron
felvesz a kiadóhivatal.

A hirdetés.

Az 1911. év nyarán lezajlott berlini nyomdászsztrájk tanulságai gyanánt a német ujságkiadók lapja ezeket írja: „Az írásbeli, de a szóbeli propaganda idején is a főnökök vagy a reklámszeretők igen könnyen megadták a választ, hogy a hirdetésnek semmi értéke és ha mégis hirdetnek, ezt csupán a konkurencia miatt teszik. A berlini nyomdászsztrájk teljesen megdöntötte ezt a teóriát. — Körkérdést intéztek a berlini kereskedőkhöz és a válaszokból kiderült, hogy míg a sztrájk tartott s így a hirdetések nem jelenhettek meg, a vevők száma lényegesen kevesebb és a forgalom hasonlíthatatlanul kisebb volt. — Egy-két kereskedő nyíltan kijelentette, hogy őt jelentős anyagi veszteség érte, a miért nem hirdethetett. A legnagyobb berlini cégek egyike rögtön felismerte a nyomdászsztrájk veszedelmes voltát — és ezért hirdetéseiből gyorsan 600.000 példányt nyomtatott és azt szétosztatta Berlin utcáin. Ez a reklám természetesen csinos summába került: összesen 5200 koronába. Am a nagyobb berlini lapoknál a nagyobb áruházak egy oldal hirdetésért 3800 koronát fizettek. Az újsághirdetés nyilvánosságáról kétségtelen, hogy felér a prospektus nyilvánosságával, így tehát kétségtelen, hogy az újságban való hirdetés a takarékosabb. A prospektus fölött az újsághirdetésnek meg van az az előnye is, hogy nem hajtják el olvasatlanul, mint az utcán kézbe nyomott prospektust. A berlini nyomdászsztrájk tehát minden kétséget kizáró módon bizonyította, hogy a nagyobb üzletek számára egyenesen létkérdés az újságban való hirdetés.

akác, gledicsia

**Beszterczei szilva,
kajszin-baraczk.**

oftott gyümölcsöt, vadoncsot,
akác és gledicsiát 100.000 szívré
képes küldeni.

*Ungváry László faiskolaja
Eregled.*

BRÁDY-féle

GYOMOR-CSEPPEK

ezelőtt Máriacelli cseppek több, mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utóérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután pártatlan **gyomorrontás, gyomorfájdás, székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, emélgés, szédülés, álmatlanság, köhögés, vérzegénység, és egyéb stb. ellen.**

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveg — 90 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80, beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerár

a „Magy. Királyhoz“ BÉCS.
I., Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösborsinú csomagolásra, s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

Kiskálnán 3 szobás lakás mellék-
helyiségekkel március 1-től kiadó.
Bővebbet Szauer Izidor és Mór
cégnél Léván.

Lang és Kun központi szálloda étterem és kávéháza, a kereskedők találkozóhelye. Telefon 47

Cukrász

dessert-sütemények, legjobb kiv. finomtorták, teásütemény és sandwich-különlegességek frissen, nagy választékban készülnék. Bel és külföldi cukorkakülönlegességek gazdag választékban. — Parfait-készítményeim elsőrendűek

Bartos Henrik cukrászdájában
Léva, Mártonffy-u. 2

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Naponta szetküldés a vidékre is.

Interurban telefon szám 12.

Tűzifa, szén és kokszt
kapható

BRAUN JOZSEF és fiánál
(Honvéd-utca, Wertheimer-ház).

WEISZ SIMON

nórinbergi- és rövidaru nagykereskedése

LÉVA, PETŐFI-UTCZA.

Dús választéku raktárt tart

faérez koporsókból
koszorúk és az összes
temetkezési cikkekből.

Házassulandók
figyelmébe!

A legmodernebb lakberendezések, melyek saját műhelyemben készülnek, nagy választékban és szolid árak mellett kaphatók

STEINER JÓZSEF

butor kereskedő, kárpitos és asztalosnál
Léván, Máti-utca 1. Wertheimer-féle ház.

Ujdonság!

gázvilágítás csővezeték nélkül
100 gyertya fény, bárhova
alkalmazható, olcsó fogyasztás,
óránként 3 fill. egyedül
megrendelhető

**Schäffer
Arminnál**

Mangorló u. 8 Léván

Gazdák figyelmébe!

A budapesti műtrágya értékesítési szövetkezet
képviselősege

**Ajánlok: Superphosfat (Chilisa-
Amoniak) (létromot).**

Száritott marha- és sertés trágyát a legjobb minőségben úgy vagonrakományt, mint kicsinyben a legolcsóbb árak mellett.

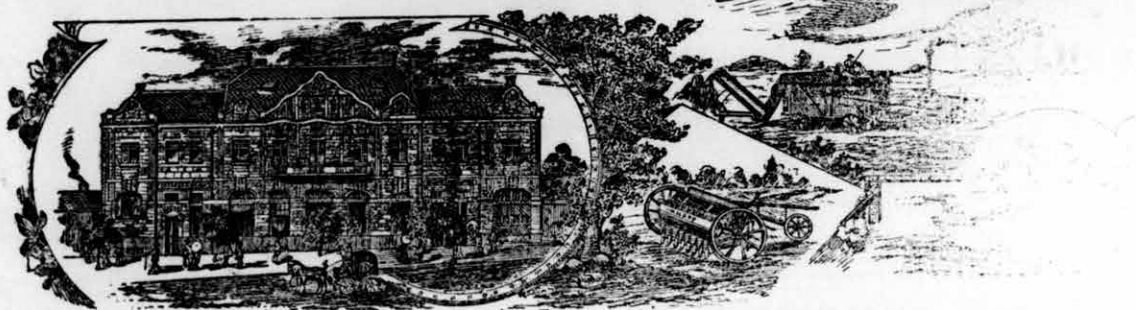
Továbbá ajánl mindennemű erőtakarmány cikkeket u. m: korpa, száraz répaszelet, repce és kender pogácsát stb.

Werbovszky Joachim Léva, László-utca 2.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Telefon szám 33.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Alfa Separator

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motorok
állandóan üzemben
láthatók

Műkölapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban

MODERN BUTOROK

Kárpitos és diszitó munkák.

Teljes lakberendezések

Weisz Ármin Cégvezető: Kohn Nathan

butorkészítőnél szerezhetők be Zsarnócán.

HOLZMANN BÓDOG

Telefon 25.

d'vatáruháza Léván Kossuth Lajos-tér

Telefon 25.

Nagyobbított divatáruházamban kész női fehérnemű

ugy mint egész menyássonnyi kelengyék

igen jutányos árban kaphatók.

Legujabb férfi frakk és smoking ingek, gallérok, kezelők
gombok, nyakkendők keztyük és kalapok.